

Biblická potopa - co všechna ta voda?

Odkud se všechna voda vzala? Existoval nějaký vodní závoj okolo Země? Mohl být i Mount Everest zaplaven vodou? Kam voda po potopě zmizela? Mohlo se to všechno vůbec stát?

Když Bible vypráví o celosvětové potopě za dnů Noeho, podává nám informaci jak o tom, odkud se voda vzala, tak o tom, kam zmizela. Vodní zdroje jsou zmíněny v Genesis 7,11 jako “prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti”.

Prameny obrovské propastné tůně

Prameny obrovské propastné tůně jsou zmíněny na první místě, tedy před nebeskými propustmi. Z toho vyplývá, že je poměrně důležité, jak šly jednotlivé události za sebou.

Co to jsou ony prameny obrovské propastné tůně? Toto spojení je v Bibli použito pouze v Genesis 7,11. Prameny propastné tůně najdeme v Genesis 8,2, kde jde evidentně o totéž; a v Příslovích 8,28, kde přesný význam neznáme. “Velké propastné tůně” jsou použity třikrát: Izajáš 51,10 odkazuje na oceán; Amos 7,4, který mluví o Božím ohni, který pozře obrovskou propastnou tůň, pravděpodobně jde opět o oceán; a v Žalmu 36,6, kde je tento pojem použit jako metafora pro hloubku Boží spravedlnosti a milosrdenství. Propastné tůně můžeme najít častěji, a zpravidla se vztahují na oceán (např. Gen 1,2; Jób 38,30; 41,32; Ž 42,71; 104,6; Iz 51,10; 63,13; Ez 26,19; Jonáš 2,3), ale někdy též na podzemní zřídla (Ez 31,4.15). Hebrejské slovo *ma,jan* překládané jako pramen může dále znamenat zřídlo či studnu.¹

Prameny obrovské propastné tůně jsou tedy pravděpodobně mořské či podzemní zdroje vody. V souvislosti s biblickou potopou můžeme vzít v úvahu obojí.

Jestliže prameny obrovské propastné tůně byly největším zdrojem vody, pak musely obsahovat skutečně obrovské množství vody. Někteří se domnívají, že když se třetího dne stvoření objevila souš na Hospodinův příkaz, část vod, které před tím pokrývaly zemi, zmizela pod zemským povrchem.²

Genesis 7,11 říká, že v den, kdy potopa začala, prameny se provalily. Musely se však provalit skrze něco - nejspíš zemský povrch nebo mořské dno. Vody, který byly v jakémsi “zajetí”, vytryskly s katastrofálními následky.

Mezi zkamenělinami se našlo mnoho vulkanické horniny, a sice ve vrstvách, které nejspíše vznikly v době potopy. Je tedy možné, že prameny obrovské propastné tůně měly souvislost také se sérií sopečných výbuchů - voda tak tryskala z povrchu pod obrovským tlakem. Je zajímavé, že 70% toho, co ze současných sopek vychází, tvoří právě voda, nejčastěji v podobě páry.

Austin a kolektiv ve svém modelu prudkého pohybu tektonických desek (viz kap. 11) předpokládají, že se mořské dno na počátku potopy zvedlo až o 2 000 metrů, a sice v důsledku zvýšené teploty způsobené zrychlenými tektonickými pohyby.³ To by vylilo mořské vody na pevninu a vyvolalo masivní záplavy. Tento model by výstižně popisoval to, jak se prameny obrovské propastné tůně provalily.

Nebeské propusti

Jako další zdroj vody pro potopu zmiňuje Bible nebeské propusti. Genesis říká, že pršelo nepřetržitě čtyřicet dní a nocí.

Genesis 2,5 nám sděluje, že před stvořením člověka země neznala déšť. Někteří se dokonce domnívají, že na zemi nebyl déšť až do potopy. To ale z Bible nijak nevyplývá, proto nesmíme být v tomto případě příliš dogmatictí.⁴

Objevily se argumenty, že když Bůh použil duhu jako znamení smlouvy s Noem (Gen 9,12-17), pak to znamená, že tu před smlouvou žádná duha nebyla, tudíž ani žádné mraky či déšť. Ale i kdyby se duha před potopou vyskytovala, nebylo by to poprvé, kdy Bůh použil něco jako “nové” znamení smlouvy (např. víno a chléb při večeři Páně).

Jen těžko si před potopou můžeme představit koloběh vody bez mraků a deště. Slunce svítilo, takže se i v té době muselo vypařovat značné množ-

Při takové katastrofě, jako byla potopa, se dá očekávat zvýšená sopečná aktivita.

ství vody, která z páry opět kondenzovala v kapalinu. Kapičky vody se shlukují v mraky a z nich padají v podobě deště.

Výraz “nebeské propusti” je v souvislosti s potopou zmíněn dvakrát (Gen 7,11 a 8,2). V celém Starém zákoně jej najdeme už jen třikrát: dvakrát v 2. Královské 7,2 a 19 (zde se mluví o zázračném Božím zásahu v podobě deště) a jednou u Malachiáše, kde je řeč o vylití Božího požehnání na jeho lid. Nebeské propusti v Genesis jasně ukazují na neobvyklý charakter deště při potopě. Není to výraz používaný pro běžný déšť.

Jak je to s “vodami nad klenbou”?

Genesis 1,6-8 popisuje, jak Bůh druhý den stvoření oddělil vody na zemi a nad zemí tím, že mezi nimi učinil klenbu (oblohu, nebesa, hebrejsky *raki'a*, což znamená prostor).⁵ Z toho mnozí usuzují, že onen prostor znamená atmosféru, protože ho Bůh přidelil ptákům. Domnívají se tedy, že tímto prostorem je atmosféra, kde létají ptáci. To by znamenalo, že vody nad klenbou se nacházejí nad atmosférou.

Dvacátý verš 1. kapitoly Genesis, který mluví o létavcích, však doslova

říká: “Létavci létejte nad zemí *pod* nebeskou klenbou”.⁶ To přinejmenším připouští možnost, že „prostor“ zahrnuje i vyšší atmosférické vrstvy.

Dr. Russell Humphrey usuzuje, že jelikož podle Gen 1,17 Bůh umístil slunce, měsíc a hvězdy „na nebeskou klenbu“, musí klenba zahrnovat i mezihvězdný prostor a vody nad klenbou (Gen 1,7) musí být až za hvězdami, někde na hranicích vesmíru.⁷

Předložky (v, pod, nad atp.) jsou v hebrejštině poměrně flexibilní, podobně jako v našem jazyce. O ponorce můžeme říct, že je jak *pod* mořem, tak *v* moři. Podobně vody mohou být *nad* klenbou či *uvnitř* klenby. Musíme tedy být opatrní, abychom tyto výrazy neomezili na jediný význam.

Kde tedy byly ony “vody nad klenbou”? Někteří tvrdí, že byly prostě v mracích. Jiní se domnívají, že měly podobu jakéhosi mlžného oparu okolo Země.

Mlžný “baldachýn”

Dr. Joseph Dillow se podrobně zabýval možností mlžného oparu či závoje okolo Země v době před potopou.⁸ V jisté modifikaci “teorie vodního oparu” předkládá dr. Larry Vardiman názor, že vody nad klenbou mohly být shromážděny v podobě malých částic ledu rozložených okolo Země v rovníkových prstencích - podobně jako prstence Saturna.⁹

Genesis 7,11 zmiňuje nebeské propusti, které se otevřely. To můžeme interpretovat jako nestabilitu těchto částic oparu, což způsobilo déšť. Vulkanická činnost spojená s provalením pramenů hlubokých propastných tůní vyvrhovala do ovzduší množství sopečného prachu. Jeho částičky působily v parním obalu planety jako kondenzační jádra a tak vyvolaly déšť.

Dillow, Vardiman a další se domnívají, že tento “závoj vodní páry” v době před potopou působil skleníkový efekt. Na celé zeměkouli tak bylo subtropické podnebí, a to i na pólech, které jsou dnes pokryty ledem. Na celém zemském povrchu díky tomu rostla bujná vegetace. Nálezy uhlí na Antarktidě dokazují, že i zde něco rostlo, přestože dnes na pólech žádnou vegetaci nenajdeme. Zdejší podnebí tedy muselo být kdysi podstatně teplejší, což se s jejich teorií dobře shoduje.¹⁰

Vodní “závoj” mohl mít vliv i na proudění světových větrů. Hory nebyly před potopou nejspíš tak vysoké jakou jsou dnes. V současnosti hraje výška hor a systém proudění větrů významnou roli v koloběhu vody, jehož součástí jsou deště na pevnině. Před potopou však mohly být tyto faktory odlišné, tudíž bylo jiné i podnebí.

Kdo se zajímá o problematiku hlouběji, tomu doporučujeme práce Dillowa a Vardimana.

Hlavní problém teorie “baldachýnu”

Vardiman¹¹ si uvědomoval, v čem je potíž s teorií vodního baldachýnu. I v tom nejlepší model vycházejí teploty zemského povrchu nepřijatelně vysoké.

Rush a Vardiman hledali řešení,¹² ale zjistili, že by museli radikálně snížit množství vody v mlžném oparu ze srážkového ekvivalentu 1200 cm na pouhých 50 cm. Další simulace ukázaly, že by se v tomto oparu udrželo maximálně 200 cm vody, i kdybychom předpokládaly ty nejpříznivější hodnoty všech ovlivňujících faktorů.¹³ Z takto redukováného oparu by nemohlo pršet čtyřicet dní a nocí, jak tomu bylo na začátku potopy.

Mnoho kreacionistů dnes myšlenku vodního “závoje” opouští,¹⁴ případně už nevidí potřebu takového modelu, jestliže se dá najít jiný rozumný mechanismus, který vyvolal takový déšť.¹⁵ Podle teorie prudké deskové tektoniky (viz kap. 11)¹⁶ by mohla vulkanická aktivita spolu s protržením předpotopního oceánského dna vyvolat řadu gejzírů (vytvořily by jakousi zeď) přehřáté páry, které by způsobily silný celoplanetární déšť.

Ať už byly zdroje vod jakékoli, výraz “nebeské propusti”, jak jej nacházíme v Písmu, je výstižným popisem globální průtrže mračen.

*Mlžný opar obsahující více než 2 metry srážek
by vedl k nesnesitelným teplotám zemského povrchu.
Nemohl být tedy dostatečně vydatným zdrojem pro potopu.*

Kam všechna Ta voda zmizela?

Celý povrch Země pokrývaly vody potopy (viz kap. 10). Tehdejší svět byl zcela zničen vodou, která se vylila na Boží příkaz (Gen 1,9; 2 Petr 3,5-6). Ale kam ta voda zmizela po potopě?

V Písmu najdeme několik pasáží, které ztotožňují vody potopy s dnešním oceánem (Am 9,6 a Jób 38,8-11). Jestli jsou vody z potopy stále zde, proč nejsou velehory zaplavené, jak tomu bylo za dnů Noeho? Žalm 104 nabízí odpověď. Poté co vody zaplavily zemi (verš 6), Bůh jim pohrozil a ony se daly na útěk (v. 7); hory vystoupily a údolí klesla (v. 8) a Bůh ustanovil hranice, které vody už nepřekročí (v. 9).¹⁷ Jsou to stále stejné vody!

Izajáš říká totéž: Vody potopy již nikdy nepřikryjí zemi (Iz 54,9). Bible nás nenechává na pochybách, že Bůh změnil topografii Země. Nové pevniny nesou nová pohoří, která povstala z vod, jež obklopovaly zemi, narušovaly její povrch a měnily její tvář. Když se vytvořily prostorné a hluboké oceánské pánve, mohly pojmout vodu z potopy, a tak se ukázala souš.

Na dokonale rovné zemi bez hor a prohlubní by voda utvořila vrstvu o hloubce 2,7 km.

Proto jsou dnešní oceány tak hluboké a proto ční hory do takové výše. Jestliže vody pokrývaly celou zemi, nezničily pouze tvář pevniny, ale ovlivni-

ly též horninu oceánského dna. Předpokládáme tedy, že tehdejší oceán měl hloubku okolo 2,7 kilometrů. Pamatujme na to, že současný povrch Země je ze 70% pokryt vodou. Z toho dost jasně vyplývá, že vody ze dnů Noeho dnes najdeme v oceánu.

Jakým mechanismem?

Model náhlého pohybu kontinentů (kap. 11) určuje i mechanismus, jak se ke konci potopy prohloubila moře a vystoupily hory.

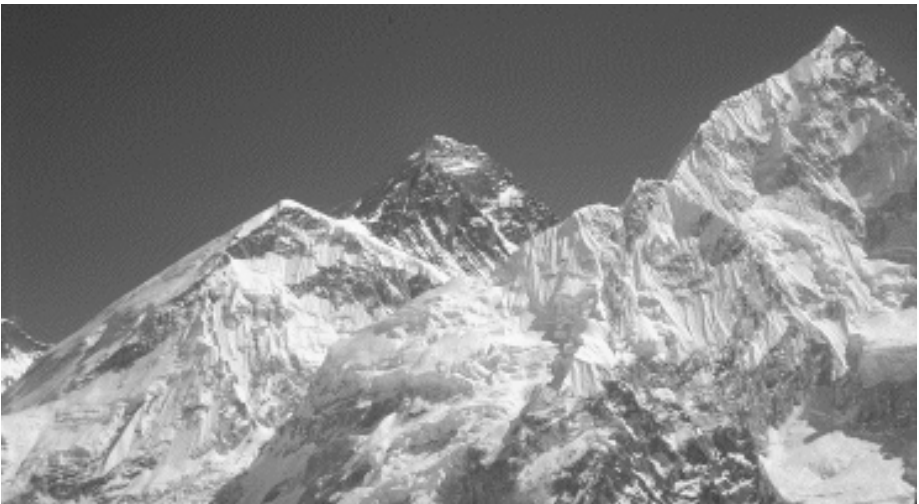
Když se nové oceánské dno ochladilo, zhoustlo a pokleslo. Tak se zabránilo novým záplavám. Pohyb vody směrem z pevniny do oceánu zatížil mořské dno a odlehčil kontinentu. Následkem toho dno ještě více pokleslo a zemský povrch se vydul vzhůru.¹⁸ Díky prohloubení oceánských pánví a vyzdvižení kontinentů stekla další voda do moře.

Také náraz tektonických desek mohl vyzdvihnout pohoří, zvláště ke konci potopy.

Mohly vody zaplavit Mount Everest?

Mount Everest je vysoký přes 8 kilometrů. Jak mohly vody “přikrýt všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy” (Gn 7,19b)?

V Bibli je řeč pouze o “vysokých kopcích”. Hory se začaly tvořit teprve

I na nejvyšších horách najdeme zkameněliny mořských živočichů.

Kata Tjuta ve střední Austrálii je tvořena sedimenty, které musely být naplaveny v krátké době.

koncem potopy a *po ní* následkem střetu tektonických desek a jejich tlaku. Toto tvrzení podporuje fakt, že i nejvyšší části Mount Everestu jsou tvořeny horninami ze sedimentů naplavených vodou.

Díky tomu, že hory byly vyzdviženy z vod potopy a údolí poklesla, mohla voda rychleji odtékat z pevninského povrchu. Zhroucení přirozených hrází, které držely vodu na pevnině, také muselo způsobit katastrofální záplavy. Jejich následkem byly mohutné eroze, dodnes zanechaly nesmazatelné stopy v zemském povrchu.

Není těžké si představit rychlé vyhloubení obrovských vodních koryt, jako je např. Velký Kaňon v USA. Současný tvar Uluru (Ayers Rock), pískovcového bloku ve střední Austrálii, je výsledkem eroze po předchozím vyzdvižení a naklonění původně vodorovných ložisek naplaveného písku. Pískovec Uluru, bohatý na živec, sem musel být připlaven rychle a poměrně nedávno. Přemístění písku na dlouhou vzdálenost by ohladilo a vytrídilo jednotlivá zrnka. V Uluru však nacházíme písková zrnka ostrohranná a netříděná. Kdyby se usazovala pomalu v jezerním podloží vysušovaném slunečními paprsky během dlouhých věků (tuto báchorku předkládá turistům informační tabule uprostřed australské rezervace, kde Uluru leží), živec by se dávno rozpadl na jíl.¹⁹ Podobně je tomu i s nedalekým masivem Kata Tjuta, který se skládá z netříděné směsi velkých kamenů, písku a bahna. Tento materiál musel být přemístěn a usazen velmi rychle.

Eroze způsobená ustupující potopou vytvořila daleko širší údolí, než by dokázaly vyhloubit řeky, které jimi dnes protékají. Proud vody, který je vy-

mlel, musel být daleko mohutnější než dnešní toky. To by odpovídalo obrovskému objemu vod, které stékaly z vynořující se pevniny na závěr Noeho potopy do rychle klesajících, nově připravených, hlubokých oceánských pánví.

Naše chápání příčin a průběhu potopy se neustále vyvíjí. Nápady přicházejí a odcházejí, ale fakta o potopě zůstávají. Genesis o ní podává jasné svědectví a Ježíš i apoštolové ji potvrzují. Na celém světě nacházíme též mnoho geologických důkazů o celosvětové vodní katastrofě.

Poznámky:

- 1 *Strongova konkordance*
- 2 Důkazy nacházíme v zemi, kde je stále uloženo značné množství vody v krystalických mřížkách minerálů, kam se nejspíš dostala kvůli obrovskému tlaku. Viz L. Bergeron: "Deep waters", *New Scientist*, 1997, 155(2097):22-26: "V přechodovém pásmu máte uložená moře a moře vody. Je nacucané jako houba."
- 3 S. A. Austin, J.R. Baumgardner, D. R. Humphreys, A. A. Snelling, L. Vardiman, K. P. Wise: "Catastrophic Plate Tectonics: A Global Flood Model of Earth History," *Proc. Third ICC*, 1994, str. 609-621.
- 4 Někteří tvrdí, že se lidé před potopou posmívali Noeho počínání proto, že nikdy neviděli déšť. Ale i dnešní lidé zažili mnoho dešťů a mnoho záplav, a přesto by se většina z nich vysmála celosvětové potopě. Gen 2,5 říká, že ještě nepršelo. Nikde však není řečeno, že by od té doby až do potopy nezapršelo vůbec.
- 5 Skeptici znevažující Bibli tvrdí, že *raki'a* popisuje pevnou klenbu a že starověci Izraelci věřili, že Země je plochá placcka přikrytá kupolovým poklopem. Něco podobného není obsaženo ani v Bibli, ani v pojmu *raki'a*. Viz J. P. Holding, "Is the *Raqiya*" ("Firmament") a Solid Dome?" Equivocal language in the cosmology of Genesis 1 and the Old Testament: a response to Paul H. Seely, *CEN Technical Journal*, 1999, 13(2):44-51.
- 6 H. C. Leupold, *Exposition of Genesis*, Vol. 1 (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1942), str. 78.
- 7 D. R. Humphreys: "A Biblical Basis for Creationist Cosmology," *Proc. Third ICC*, Pittsburgh, PA, 1994, str. 255-266).
To nám může pomoci vysvětlit reliktní mikrovlnné záření, které pozorujeme ve vesmíru. Viz kap. 5.
- 8 J. C. Dillow: *The Waters Above* (Chicago, IL: Moody Press, 1981).
- 9 L. Vardiman: "The Sky Has Fallen," *Proc. First ICC*, 1986, 1:113-119.
- 10 Výskyt teplomilných rostlin v polárních oblastech může vysvětlit i pohyb tektonických desek (viz kap. 11).
- 11 Vardiman: "The Sky Has Fallen," str. 116, 119.
- 12 D. E. Rush, L.Vardiman: "Pre-flood Vapor Canopy Radiative Temperature Profiles," *Proc. Second ICC*, Pittsburgh, PA, 1990, 2:231-245.
- 13 L. Vardiman, K. Bousset: "Sensitivity Studies on Vapor Canopy Temperature Profiles," *Proc. Fourth ICC*, 1998, str. 607-618.
- 14 Zdá se, že Žalm 148,8 mluví proti teorii jakéhosi vodního „závoje“. Byl napsán po potopě a pokazuje na to, že „vody nad klenbou“ stále ještě existují. Nemůže jít tedy o vodní páry, které zkondenzovaly a vyvolaly potopu. Calvin, Leupold, Keil a Delitzsch všichni pokládali „vody nad klenbou“ za obyčejné mraky.

- 15 Zřejmě nikdy zcela nepochopíme, jak potopa nastala, ale to nic nemění na faktu, že nastala.
- 16 Austin et al.: *Catastrophic Plate Tectonics*. . .
- 17 Nejpřirozenější překlad Žalmu 104,8 je: „... vystoupila horstva, klesla údolí ...“ Viz C.V. Taylor: “Did the Mountains Really Rise According to Psalm 104:8?” *CEN Technical Journal*, 1998, 12(3), str. 155.
- 18 Vychází se z *izostatického* geologického principu, podle něžž kry „plují“ na hmotě zemského pláště. Dno oceánu je tvořeno hustšími horninami než pevninské kry, takže oceánské pánve jsou do zemského pláště ponořeny hlouběji než hory a kontinenty, jejichž hustota je menší.
- 19 A. A. Snelling: “Uluru and Kata Tjuta: Testimony to the Flood,” *Creation*, 1998, 20(2):36-40.